

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:		Felolós szerkesztő:	Kiadó laptulajdonos:	Egyesszám ára 4 fillér.
Helyben: Negyedévre . . .	3 korona.	Rudnyánszky Gyula	László József.	Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Egészévre . . .	12 "			Debrecen, Csapó-utca. Telefon 275.
Vidékre Negyedévre . . .	5 "			
Egészévre . . .	20 "			

A háziipari kiállítás megnyitása.

— Május 29.

Rendkívül meleg érdeklődés mellett nyílt meg tegnap a kamara iparmuzeumában az a kis kiállítás, melyet a kamara a mezőgazdasági háziipar néhány ágának, elsősorban a szalmafonásnak, továbbá a sás, gyékény és vesszőfonásnak tárgyaiból rendezett.

A megnyitásra megjelent notabilitásoknak a szaktestületek küldötteinek névsora már maga számot ad, hogy mily nemes érdeklődéssel fogadta a város minden irányadó tényezője a nép kenyérkereső nevelésére irányzott ezen tiszteletreméltó törekvést.

Maga a kiállítás, melyet Szabó Kálmán orsz. képviselő elnök emelkedett szellemű beszéddel nyitott meg, beszédes egyszerűségében mélyen meghatott mindenkit.

Azzal a hatással volt a nézőre, mint mikor a gyermek először kezdi értelmesen megkülönböztetni és dadogni a fogalmakat s szavakat.

Az egy irányban való okos vezetés nyomra látszott végig a munkákon. Mintha egy nagy gras vállalatnak egyöntetű kiállítása volna az egész, pedig azok a kis lányok, kik négy havi téli oktatás után ennyire kitökéletesítették magukat ebben az iparban, kilenc különböző községben egymástól nem tudva készítettek munkáikat.

A közönség élénk felkarolásban részesítette a kiállítást. Az első napon 500 koronán felül történt vásárlás s nagyrészt 1—2 koronás cikkekben. Igen kelendők voltak az ugocsai és máramarosi vesszőfonó tanműhelyeikéi, valamint a híres nagybányai sásmunkák és a szalmából készített kosárok, kerti kalapok, burkolt butorok stb.

Élénk érdeklődés nyilvánult ama műkedvelő tanfolyam iránt is, melyet a kamara június első napjaiban nyit meg s melyre — 20 növendékig — a titkár fogadta el a bejelentéseket.

Ezzel párhuzamosan július és augusztus hónapokban a tanítónők és a tanítónő-pályára készülőik számára nyit a kamara tanfolyamot, hogy a tanítók ezzel a gyakorlati pótképesítéssel is tökéletesíthessék alkalmazhatóságukat.

A megnyitás aktusán ott láttuk a város, a vármegye, az ipartestület, mindkét kereskedelmi testület, az egyes iskolák, a jótékonyossággal foglalkozó egyesületek képviselőit, a kamara tagjait s a közönség köréből is sokakat, különösen nagy számban hölgyeket, akik legbuzgóbb vásárlói voltak a kiállításnak. A látogatóknak Szávay titkár s a kamara tisztviselői szolgálnak magyarázatokkal.

Az erősen megesáppant kiállítást a kamara az este folyamán a készletraktárakból

uj tárgyakkal szerelte fel, úgy hogy most ismét telt és teljes s az lesz holnap is.

A kiállítás naponta 10—12 és 3—6 között van nyitva, a megvásárolt tárgyak azonnal elvihetők.

Az erkölcsbíró.

— május 29.

A modern színpad merész, szeniális írója Brioux megrázó erővel tárja föl azt a veszedelmet, amit az igazságszolgáltatás embereinek gyarlósága hoz magával. Megdöbbenünk, amikor az író föllibbenti a Vörös talár titkait: amikor bemutatja a férfiakat, a kiknek a bűnösök, a társadalom eltévedettjei fölött ítéletet kell mondaniok: és ki is mondják ezt az ítéletet ünnepiesen, méltóságteljesen és büszkén; de amíg a fórumon a tekintély köntösébe burkolózva állnak, belsőjükben a leggyarlóbb, sokszor a legalacsonyabb emberi indulatok forronganak és ezek az indulatok a hiúság, a törletés, az anyagi érdekek billentik jobbra vagy balra az igazság serpenyőjét is. A Vörös talár jut az eszünkbe, amikor azt a tragédiát látjuk, a mely most Nagyváradon egész társadalmunkat megrázta. De a kép, a mit a francia író rajzol, nem is olyan sötét, mint a mitől mi most összeborzadunk. Mert a Vörös talár alakjai csak gyári emberek, előmenetelüket kereső, fizetésük javításáért esengő hivatalnokok. De előttünk most egy bűnös roskadt a sírjába, a ki maga hajtotta magán végre azt az ítéletet, amit nagyon is megérdemelt. Mélyszégyen részvét tölt el bennünket a boldogtalan családdal szemben, amely a frissen hantolt sír fölött áll, ám ez a sír oly véres, megdöbbenő tanúságot rejt magában, hogy a feledés fátyolát nem boríthatjuk rá, mert ezt a tanúságot a szemé elé kell tárnunk a társadalomnak, amelynek a bűnben szintén nagy része van.

Ime egy ember, aki meg van áldva ama istenadta tehetségekkel, amelyek az embert hivatása gyakorlásában szárnyakra kaphatják, magasba vihetik; családja körében pedig megalapíthatják boldogságát. Egészség, tanulság, éles elme, finom szellem, megszerzik számára a társadalom elismerését és rokonszenvét. A boldogtalan ember azonban egy áldatlan szenvedély rabja, azé a szenvedélyé, amely a társadalomban borzalmas pusztításokat visz véghez és amely őt is elenálthatatlanul hatalmába kerítette. — Nappal pontosan, rendszeren, kifogástalanul, sőt fényesen ellátja hivatalát, de amikor leszáll az est, fölébred benne egy másik ember. Wilde Oszkár, az emberi lélek sötét, bűnös rejtelmeinek írója festi egyik regényében azt a kételetű, kétlelkű embert, aki nappal nagy ur, szalonok bálványa, előkelő társaságok becézett kedvence, ragyogó világfi, — éjszaka pedig London legutálatosabb csapszékeiben sörpredék matrózokkal tobzódik.

Ezek a Gray Doriánok nem is oly ritkák és mai napság az elgyöngült idegek, a beteg fantáziák, az elfajult szenvedelmek korában, mind gyakoribbak lesznek. — Ilyen ember volt valóságban az a boldogtalan férfi is, aki szemünk láttára véresen fejezte be látszólag fényes, voltaképpen oly fekete életpályáját. Hivatása, családja nem bírták

őt megtartani a tisztaság, a becsület útján, az éjszaka csalta őt magához minden rémeivel. Az éjszaka, amely őt örvényébe is rántotta. Elbukott. És bukásával gyászbadöntötte övét és veszedelembe nem egy jóbarátját is.

A mai kornak egy szomorúan jellemző alakja áll előttünk. A királyi ügyész, aki igazságot kér, a szent erkölcs nevében menydörög és a lelkében ott reszket a rettenetes aggodalom: mikor kell nekem is a szent erkölcs nevében a halántékomra nyomnom a pisztolyt? Mikor kell már megelőzni a végzetet, hogy ő is a szuronyok közé ne kerüljön? És nemesak arról van itt szó, hogy egy embert áldozatul ejtett és elpusztított a kártya szörnyű démona. Hiszen látjuk, hogy ez e démon mennyire kiterjeszti szárnyait egész társadalmunk felett. — Ott settenkedik a Nemzeti Kaszinó suhogó bársony függönyei mögött és ott lappang a legkisebb városok kávéházainak titkos zugában is. A vidéki városokban is, mert itt is nem egy bünbarlangja van a kártyának. — Nem első az a pisztolyövés, amely kártyajáték miatt egy fényesen indult életnek vetett zártatlanul véget. Minden és minden ilyen pisztolyövés után egy kis magabaszállás fogja el a társadalmat s azután marad minden a régiiben.

A játékosok egy percre megzavarodnak, aztán osztanak újra. Az áldozatok pusztulnak tovább és a bünbarlang gazdái hiznak tovább. És a rendőrség? Mit csináljon az a nyomorult rendőrség, amely nem az állam közege, hanem a kenyere a városatyák kezében van. Hogy tegye kezét egy-egy bünbarlang gazdájára, amikor az esetleg maga is városatyja, vagy valami városatyával barátságban, atyafiságban áll? Hogy sópörje ki a piszkot, mikor a szemétnben esetleg egy egy városatyát is találhat.

A szerencsétlen királyi ügyész, ismétljük, nem az első és nem is az utolsó áldozat. Pár pillanatra félbeszakította a kívülről kilincstelen kártyaszobák mulatságát. A sirt azonban már felhantolták. Az áldozatot eltemették. Fölhangzik hát újra a kérdés: Ki oszt?

NAPI HIREK.

Az élve eltemetés.

Már az ókori népek is rettegtek az élve eltemetés gondolattól, s a modern idegesség és képzelődés csak fokozta ezt a félelmet és rettegést. Ez a félelem — sajnos — igen sok esetben jogosult, mint ahogy azt az összeállított borzalmas statisztika igazolja.

1851-ben az amerikai Egyesült Államokban minden 1000 halottra 5 élve eltemetett jutott. Franciaországban Le Guern doktor kimutatása szerint harminc év alatt minden 1000 halottra két élve eltemetett jutott. Gaubert doktor szerint pedig Franciaországban évente mintegy nyolcezer embert temetnek el élve.

Sokan foglalkoztak már azzal, hogy az élve eltemetés borzalmától a szenvedő emberiséget megmentsék.

Legujabban két angol tudós azt ajánlja: hogy minden halottat kivétel nélkül öljünk meg. Tegyük a szájába valami esalhatatlan és rögtön ölé mérget, vagy töltsük meg a koporsót valami fojtó gázzal, s csak azután temessük el a halottakat. Azt mondja a két angol, hogy inkább tiz veszendő életű tetszhalott embert öljünk meg, sem hogy egyet is élve eltemessünk. Mert annak, aki oly beteg, hogy a tetszhalál merevsége és fagya szállja meg, hogy az élet minden észrevehető jele kipsztul belőle, oly kevés már az életereje, hogy felgyógyulásához nagyon kicsiny lehet a remény. S bármily kegyetlennek lássék is az a terv, mégis csakis a humanitást szolgálja. Hisz mily borzasztó még csak elgondolni is azt, hogy egy ilyen tetszhalott a koporsóban felébredjen és kimondhatatlan kínok között pusztuljon el.

A két angol tervét általánosságban helyesléssel fogadták, de azért voltak olyanok is, kik nem tartották szükségesnek. Olyan országokban, hol otthonos a halottaskamrák intézménye, gyakran fordul elő a kiterített halottak feltámadása.

Elég, mondják, kötelezővé tenni a halottaskamrák intézményét, meghosszabbítani a halál beállta és a temetés közötti időszakot. Aki e meghosszabbított idő alatt sem ébred fel, arra már úgy sem virrad fel többé az élet derengő hajnala.

— Előadás a kézügyesítőről. Guttenberg Pál az országos kézügyesítő egyesület vezető titkára a helybeli kézügyesítő egyesület meghívására tegnap délelőtt 11 órakor a városháza nagytermében szabad előadást tartott, az iskolai kézügyesítésről. Az előadó színes szavakkal esetezte a kézügyesítést, mint a jövő iskola egyik főtenyezőjét. Egyben kijelentette, hogy július hó elejétől három hétre terjedő tanfolyamot nyit, a tanítóság részére, melyen az agyag, fa és papír ipart fogja ismertetni. Az előadást meghallgatták Kovács József polgármester, Csiki Lajos theol. tanár, Szánthó Győző, dr. Kardos Albert, Kozma László árvaházi igazgató, dr. Baresa János, Kuthy Zsigmond és több képezde hallgató. A jelen voltak nevében Kozma László mondott az előadónak elismerő szavakkal köszönetet az érdekes és tanulságos előadásért.

— Iparosok gyűlése. Három évvel ezelőtt Nagyváradon tartották meg az országos iparos kongresszust. A nagyváradai gyűlés elhatározta, hogy 1905-ben Szabadkán legyen a legközelebbi iparos-kongresszus. A szegedi kereskedelmi és iparkamara titkári hivatalában, mint írják, volt ebben a tárgyban az első előértekezlet, melyben a központ küldötte is résztvett. Az értekezlet azt a javaslatot terjeszti elő, hogy a kongresszus ez év szeptember hónap 8, 9 és 10. napjain legyen. A szabadkai kongresszus iránt az iparosság legszélesebb rétegeiben rendkívül nagy a zérdeklődés. Előreláthatólag a debreceni iparosok közül is számosan vesznek rajta részt.

— A Csokonai kiállításról. Sok látogatója volt a kiállításnak vasárnap is — a Stern József és testvére kefégyár 150 alkalmazottja nézte azt meg főnökeik vezetése alatt, s körülbelül 250 magános, kiknek a kiállítás buzgó elnöke Komlóssy Arthur ur tartott — az ő megszokott kedves és lekötő modorával magyarázatot. — Örömmel üdvözzöljük e helyen is az irodalmi műveltség felé törekvő munkásokat — kik szintén szívükbe vésik a hallhatatlan költő emlékét — mely által szép dalsai, munkái, bizonyára a nép lelkében is termő talajra fognak találni

a messze jövőben is! A kiállítás egyébként mindennap megtekinthető d. e. 10 órától d. u. 5 óráig. Személyjegy 20. Tanuló és gyermek jegy 10. Tárgymutató 6 fillér. A kiállításon ez alkalommal különféle Csokonaira vonatkozó emlékek is kaphatók, mint: Válogatott munkái, megzenésített dalai, érmek, képes lapok stb. melyek igen esinos és díszes kivitelűek.

— Uj rendelet a kivándorlásról. A belügyminiszter körrendeletet intézett Debrecen és Hajdumegye törvényhatóságához a kivándorlásnak Fiume felé való irányítása tárgyában. A belügyminiszter a múlt évi novemberben kiadott körrendeletével a kivándorlásnak az északnyugati európai kikötők felé való irányítását csak annyiban engedte meg, a mennyiben a kivándorlók az engedélyes Cunard magyar-amerikai vonalnak Fiuméből induló hajóin elszállíthatók nem volnának. Ennek dacára a Fiuméből a legutóbbi két alkalommal elindult hajó jóval kevesebb kivándorlót vitt, mint a mennyit a hajók befogadni képesek, míg ugyanezen idő alatt számos kivándorló hagyta el az országot, kik utjokat az északnyugati európai kikötők felé vették és mivel ezen utirányra szóló utlevéllel voltak ellátva, Fiume felé irányíthatók nem voltak. E körülmény, úgy látszik, hogy az utlevél-kiállító hatóságok azon úves felfogásának tulajdonítható, hogy az előbb említett rendelet intézkedései folytán most már közömbössé vált, hogy a kivándorló bármelyik utirányt választja. Ennélfogva figyelmezteti a belügyminiszter a szóban forgó törvényhatóságokat, hogy mindazon korábbi rendeletek, melyek a kivándorlóknak Fiume felé irányítására, illetőleg ezen utiránynak elősegítésére vonatkoznak, még mindig érvényben vannak, minélfogva azok szem előtt tartásával az utlevelet kérő kivándorlókat a fiumei utirány elönyeire figyelmeztetvén, odahatni igyekezzenek, hogy azok a fiumei utirányra váltsanak utlevelet, annál is inkább, mert ha a kivándorlók a Fiuméből induló hajókon előreláthatólag nem lennének elszállíthatók, az Adria tengerhajózási részvénytársaságnak, mint az engedélyes Cunard társaság helyettesének lesz a feladata a fölös számú kivándorlókat más kikötők felé irányítani.

— Izr. hitközségi gyűlés. Statergou izraelita hitközség előjárósága tegnap délután négy órakor gyűlést tartott, melyen Reichmann Ármán hitközségi elnök által tett alapítványok alapító leveleit véglegesen hitelesítették.

— Lelkész választás. Tenke község református hívei ezelőtt néhány hónappal elhalt lelkészök Bernáth Lajos volt orsz. képviselő megüresedett lelkészi székébe, mint illetékes forrásból értesülünk Uray Sándor debreceni püspöki segéd lelkészt szemelték ki. Az odaváló egyház tanács hat tagu küldöttsége tegnap jelen volt Uray Sándornak a kistemplomban végzett istentisztelete alatt s a fiatal — tehetséges lelkész — iránt való legnagyobb elismerésének és rokonzásának adott kifejezést. A küldöttség tagjai legközelebb fel fogják kérni üresedésben levő lelkészi székük betöltésére.

— A Magyar Ujságkiadók gyűlése. Tegnap délelőtt tartotta meg az Otthon kör dísztermében ez évi rendes közgyűlést a Magyar Ujságkiadók szövetsége. Zilahy Simon elnök megnyitván a közgyűlést, üdvözölte a nagyszámban megjelent tagokat, rövid beszédben vázolta a szövetség jelen feladatait, a melyek között első helyen áll a

hirdetési ügy rendezése. Beszédében azon reményének adott kifejezést, hogy ezen ügy mely különösen a vidéki lapokat érinti, még ez évben lesz megoldva a közönség és a lapkiadók megalégedésére. A tetszéssel fogadott megnyitó után Vadnai Henrik főtítkárral terjesztette elő jelentését, a mely az elmúlt év fontosabb eseményeiről számol be. Ennek, és a pénztári jelentések tudomásul vétele után az indítványokra került a sor.

A szövetségi ügyész indítványt terjesztett elő, a mely az újságok postai szállítási díjának egy fillére való leszállítását előzza. Javasolja, hogy a kormány s az egyes képviselők és a törvényhatóságok memorándumban kéressenek fel e kérelem támogatására. Engel Lajos (Szeged) ellenzi e javaslatot, mert szerinte ez a vidéki lapok teljes tönkremenetelét fogja eredményezni. Rábel László (Sopron), Sas Ede (Nagyvárad), Siehermann Mór (Máramarosziget), Lévy Dezső (Ungvár) Lajor Mátyás (Magyar Hírlap) és mások az indítvány mellett szólaltak fel, a mire az elnök szavazásra bocsátotta a javaslatot. A közgyűlés nagy többséggel magáévá tette az ügyész indítványát és az elnök vezetésével négy tagu bizottságot küldött ki a határozat végrehajtására. Kálnoki Henrik megemlítette, hogy a nemzetközi munkásvédelmi kongresszus kötelező határozatot hozott az iránt, hogy a nők az éjjeli munkától teljesen eltiltassanak. Tekintve, hogy nálunk a hírlapok nyomása és expedálása közül a női munkásoknak nagy szerep jut, indítványozza, hogy a szövetség válaszmánya már most foglalkozzék ezzel a fontos kérdéssel. A közgyűlés elfogadta a javaslatot.

Az indítványok során Illés József (Ujság) szólalt fel s szóba hozta, hogy a hírlapok aránytalanul nagy teret szentelnek a lövésény hirdetéseknek és football-sportnak.

Végül Leopold Gyula indítványa került tárgyalásra, a mely a hirdetéseknek a vidéki lapokkal való rendezését tárgyalja. E javaslatot kellő előkészítés végett a válaszmányhoz utasította a közgyűlés. Zilahy elnök néhány záró szava után a nagy tárgysorozatú közgyűlés véget ért. Déiben a Rosgal szállóban társas ebéd volt.

— Szerencsétlenül járt tanuló. A sport veszélyei jár. Ritkán történik meg bármelyik tornaverseny is szerencsétlenség nélkül. A most Budapesten lefolyt országos tornaversenyen egy kollégiumi V-ik osztályu tanuló, Molnár Bertikét érte a baleset. A füleslapda éppen a fején találta s a szerencsétlen fiu ajultán esett össze. Az ott levő orvosok, tanárok siettek segítségére és ápolás alá vették. Az orvosi vizsgálat kiderítette, hogy agyrázkódást szenvedett. Török Péter kollégiumi tanár még tegnap felutazott Budapestre és rokonainak, a szegényfiu szüleinek azt táviratozta, hogy a baleset nem életveszélyes és hogy fiok rövid időn belül felgyógyul.

— Hangverseny a nagyerdőn. A Debreceni és hajdúvármegyei tanítóság Csáky Viktor kir. tanfelügyelő diszelnöksége alatt, június hó 3-án nagyszabásu hangversenyyel egybekötött júniálist rendez a nagyerdei dobos pavillomban. A mulatság iránt, melynek főcélja a megyebeli tanítóságot felekezeti és jelleg különbség nélkül szorosabban fűzni egymáshoz már is nagy az érdeklődés. A rendezőség a meghívókat már szeptemberre küldte.

— A föld népei vallás tekintetében. Egy amerikai missziói évkönyv szerint, amely az emberiség számát 1,563,446,000 főre becsüli, vallás tekintetében 272,638,500 római katolikus, 166,066,500 protestáns, 120,157,000 görög katolikus, 11,222,000 zsidó, 216,630,000 mohamedán, 137,935,000 buddhista, 209,659,000 hindu, 231,816,000 konfucianus és tavista, 24,900,000 sintoista, 157,069,500 animista és bálványimádó s 15,352,000 más vallás tanait követő ember él a világon.

— Tiltott fölvonulás. Tegnap itélkezett a rendőrség a május 1-én történt munkás-

felvonulás vezetői felett. — A felvonulásra, melyet tudvalevőleg kérvényeztek a munkások, a polgármester megtagadta nekik az engedélyt. Annak dacára azonban nem engedve még a rendőrség tiltó szavának sem, megtartotta azt. Annak idején ezért a felvonulás vezetőit vád alá helyezték. Mile Pál rendőrfogalmazó vezette a vizsgálatot, mely most nyert befejezést. A vezetők közül Gál Istvánt 200, Kozák N. 100, Angyal Károly és Kulesár Mihályt 50—50, a többi nyolc vádlottat pedig 25—25 korona pénzbüntetésre vagy azt átváltoztatható fogházbüntetésre ítélte a rendőrség. A vádlottak egy társuk kivételével az ítéletet megfélebbezték.

— **Szerencsétlenség.** Nagy József püspök-ladányi 24 éves legény tegnap délután egy rossz puskával a céllövészetben gyakorolta magát. Lövéldőzés közben a fegyvert a benne levő lőanyag szétrobbantotta és ennek következtében balkezén súlyos sérülést szenvedett. A szerencsétlenül járt fiatal embert behozták a debreceni közkórházba, hol sebét összevarták és bekötötték. Nincs kizárva, hogy műtétet fognak végrehajtani rajta.

— **A részvét netovábbja.** A „Sajószentpéter és Vidéke” legutóbbi számában olvassuk a következő hirt:

„Baleset. Ez t. i. Kazincson történt, Lichstein Miksa földbirtokosnál, akinek a két lova a napokban fürdőzés közben a megáradt Sajóba fulladt. Mint haljuk, a részvét általános”.

A megdöglött lovak, melyek bizonyára széles körben örvendettek népszerűségnek, most már nyugodtan alhatják örök álmukat, általános részvét kísérvén őket a más-világra.

— **Szökés párosan.** A Tócsókertnek szenzációja van. Közönséges mindennapi esemény, mely azonban mégis élénken foglalkoztatja az odaváló szenzációkban nem igen bővelkedő lakosságot. Egy fiatal legény meg szöktette egy idősebb gazdaember csinos fiatal feleségét. Az eset előzményeinek sincsenek valami érdekesebb részletei. Szomszédok voltak a legény nem egyszer nézte vágyó tekintettel a fürge, tüzzrel patiant menyecskét, aki viszont nem zárkózott el imádójának érzelmei elől. Csakhamar összeharagultak és szerelmi viszony fejlődött ki közöttük. A férj persze mitsem sejtett a dolgról. És noha a többi szomszédok sugtak-bugtak s mindenfélét beszéltek a szerelmes párról, az ő lelkéhez még a gyanúnak az árnya sem férközött. — Csak ezeltől pár nappal lepődött meg nagyon, amikor munkájából hazatérve üresen találta családi fészket. Sokáig nem kellett töprengenie, mert a lakásban levő rendetlenség, szanaszét heverő holmik röviden tájékoztatták a helyzetről. Nyomban utána látogat az asszony kereséséhez. Természetesen eredménytelen maradt minden fáradozása, mert nem találta sehol, megszökött a szeretőjével. Egyikük sem távozott azonban otthonából füres kézzel, az asszony magával vitte az urának 70 forintját, több darab ágyneműt és még egyébb holmit, a fiu pedig az apjától lopott el 80 forintot. A faképnél hagyott férj tegnap reggel a felesége szeretőjének apjával bejött a csendőrségre és feljelentette az esetet. Időközben ugyanis megtudták, hogy a szerelmesek Nagyváradon tartózkodnak. A férj kívánja, hogy a feleségét, aki őt meglopva visszatoloncolják. A csendőrségen kijelentette ez a paraszt Menelaus, hogy hamagától visszatér hozzá az asszony, akkor megbocsájt neki és hajlandó feledni a mulat. Ellenben az asszony csábítójának apját hiába szeretete volna rábírnai a megsejtelten ember, hogy kérje a fia megbüntetését. Ebben való minden igyekezete hajótörést szenvedett, mert az öreg magyar bántódottan villantotta feléje haragos tekintetét és méltatlankodva válaszolt a biztató beszédre:

— Mán hogy kívánám a fiam megbüntetését.

— **A fecske kegyelmi kérvénye.** Campoban (Elba szigetén) egy lámpagyuj-

togató egy fecskét fogott el, amelynek lábán a következő felirású cédula volt kötve: „Portolongone, 1905. május 14-én. — Délután három órakor az ablakon repült be a rabok kórházába ez a fecske madár, amelyet a lábára kötött cédulával boesájtok szabadjárja. Aki megtalálja, legyen irgalmas hozzám s kérjen kegyelmet számomra, akit ártatlanul ítéltek el élethossziglan tartó kényszer munkára s aki már 1885. év, április 16-ától szenvedek a fogságban. Bruno Cataldo, San Cataldo községből, Caltanissetta tartományból. Isten parancsolta!”

— **Kórházak réme.** A nyomoruság termeli néha a legmegrendítőbb humort. Mindenki mosolyog a „kórházöltelék”-en, kiknek legnagyobb ambíciójuk, hogy a betegek nagy kaszányájában elhessenek. — Ilyen alak Jeszenszky Lajos egy 60 éves születésű napszámos is. Csütörtökön reggel került ki a városi kórházból, este már megint bent volt. Közben úgy megrészegetett, hogy Csapó-utca végén találta meg a mindent látó rendőrséget, amint egy árokban feküdvé olyan boldog állapotban volt, hogy semmit sem tudott a világ és a saját maga létezéséről. — Valószínűleg influenzában fekszik most a kórházban.

— **A siketnémák kirándulása.** A helybeli siketnéma-intézet két tanára és hat növendéke Oláh Károly, városunk közművelődési tanácsosának kíséretében e hó 24-én és 25-én Nagykárolyba, illetőleg Szatmárnémetibe utaztak, hogy a két város közönsége előtt a siketnémák tanítását elméleti és gyakorlati előadással ismertté tegyék. Az a cél is vezette kirándulásában az intézetet, hogy a siketnémák oktathatóságát bizonyítsák, a városokat és azok irgalmas szívű lakóit az intézet segélyezésére buzdítsa. Aból a hatásból ítélve, amelyet az előadás mindkét helyen tett, reményünk lehet, hogy mindkét város nagyobb alapítvánnyal fogja intézetünk gyorsabb fejlődését lehetővé tenni. Hogy mekkora hatással volt a siketnémák megszólalása, legjobban Palezer Ernőnek, a hazai piaristarend egyik kormánytanácsosának szavai mutatják. Palezer Ernő nagyműveltségű tanár és aranyszájú szónok, aki a siketnémák nagykárolyi előadásáról egykedvűen fogadta a hirt. Beszélnek is — gondolta magában egy két szót, hiszen lehet. Végig hallgatja az elméleti ismertetést, majd megszólalnak a siketnémák. Beszélnek, irnak és beszélnek mintegy félórán át. A beszédjüket tökéletesen megérti, az írásukban pedig gyönyörködik. Megnéé egy-két mintát a rajzukból és néhány slójd-tárgyat. Meggyőződik arról, hogy a siketnéma intézetek nemcsak beszélni, olvasni, írni, számolni tanítják meg növendékeiket, hanem kenyérkereső embereké is nevelik őket. S ő, aki sok éven át tanított gimnáziumban, polgári iskolában, aki azt hitte, hogy a tanítások legnehezebbikét is ismeri már, az elismerés zászlóját hajtja meg a tanítók mesterei előtt, azok előtt akik siketnémákat emberré tenni tudnak. Vajha minél több ilyen lelkes barátja támadna az önhibájukon kívüli szerencsétlen siketnémáknak.

— **Gyermekrabló cigányok.** Az esztergomi rendőrség átiratban értesítette a rendőrséget, hogy Bia környékén kóbor cigányok négy fiu gyermeket raboltak el. Az egyik fiu Schmidt Ferenc lakatos tanonc megszökött tőlük és jelentkezett az esztergomi rendőrkapitányságon. A fiu elmondotta, hogy a cigány csapat öt férfiből és hat nőből áll, vezetőjük egy Lakatos nevű öreg cigány. Két sátoros kocsin vándorolnak városról városra. Az egyik kocsi elé barna sovány ló, a másik elé egy fekete sovány ló, meg egy számár van fogva. A rendőrség értesítette a gyermekrablásról az ország minden hatóságát és széles körben nyomozzák a veszedelmes cigányokat.

— **LETZTER JÓZSEF** fényképészeti festészeti és fényképnagyítási műterme Piac-utca 44. dr. Ujfalussy-ház. Állandó fényképkiallítás a műterem kapubejáratánál levő kirakatban.

— **Az Arany Bika kávéházban minden este cigányzene.**

TÁVIRATOK.

Az oroszok veresége.

A keletázsiai harcstérrel tegnap olyan hírek érkeztek, a melyek szerint az oroszok hajóhadát megsemmisítették a japánok. A borzalmas tengeri ütközetben Rosdetwenszky flottája teljesen tönkrement. A híreket ugyan nem erősítették meg, de inkább valószínűbbnek tartják, mint a napokban szárnyrakelt orosz dicsőségről szóló híreket. Az ütközetről a következő táviratok érkeztek:

London, május 28. Tiencsinből jelentik, hogy a múlt éjjel a Csuzima (cusima) szorosban nagy tengeri csata volt, a mely a japánok diadalával végződött. Az ütközet borzalmairól a részletek hiányoznak.

London, május 28. A tegnap éjjeli csatáról még a következőket táviratozzák: Az orosz hadihajók közül négy elsüllyedt, sok súlyosan megsérült. A balti flotta teljesen tönkrement.

London, május 28. A követségek nagyon várják a hírek megerősítését.

30 ezer munkás sztrájkja.

Budapest, május 29. A budapesti gyárakban dolgozó 30 ezer vasmunkás ma kimondta a sztrájkot.

Hirdetések

felvételnek a kiadóhivatalban.

DONOGÁN ÉS SOMOSSY

Debreen, Kistemplombazár.

Menyaszonyi kelegye

Női divat

Külön szőnyeg osztály.

! ••• Fügönyök ••• !

! ••• Agy- és asztalterítők ••• !

! ••• Linoleum ••• !

Óriási raktár

THURZÓFÜRED

háziilag kezelt klimatikus gyógyhely.

Vizgyógyintézet

Szepes vármegye déli részén 572 méter a tengerszint fölé, pompás és nagyterjedelmű és fenyveserdő közepette Kúttinó forrásvíz. Állandó fürdőorvos dr. FANZLER LAJOS. Bpost. lakása II. Melve-u 9

Évad: május 15-től, szeptember 15-ig

Vasuti állomás: Gölniezbánya — Thurzófüred. Posta és távirat állomás — Bővebb felvilágosítással szolgál a tulajdonos

Menesdorfer Károly, Gölniezbánya.
Szepesmegye.

MAGYAR REGÉNYIRÓK.

Megjelent az első sorozat. Tartalma:
Csiky Gergely Az Atlasz család; Illusztrálta Neogrády Antal Kemény
Zsigmond A rajongók. Két köt. Illusztr. R. Hirsch Nelli. Bálfy Albert:
Esvtike kisasszony potessvora. Illusztr. Márk Lajos. Padnai Károly: A
hjtündér. Illusztrálta Nagy Sándor.

A legértékesebb magyar regények

egyöntetű képes kiadása hatvan kötetben.

Szerkeszti:

MIKSZATH KALMAN

ki a nagy vállalat eszméjét kidolgozta és a kötetek elé megírja az írók jellemrajzát.

A nagy magyar elbeszélő méltatja a magyar elbeszélő irodalom jeleseit.

A bevezetések sorozata együtt a magyar regényirodalom kész története.

A gyűjtemény 34 író 54 munkáját — a magyar irodalom ötvennégy kiváló alkotását — öleli fel.

AZ IROK NEVSORA.	Baksy Sándor	Dóci Lajos	Iványi Ödön	Nagy Ignác	Toina Lajos
	Benickyné Bajza Lenke	B. Eötvös József	Jékai Mór	Pálffy Albert	Vadnai Károly
	Beöthy László	Fáy András	B. Józsi Miklós	B. Podmanieky Frigyes	Vas Gereben
	Beöthy Zsolt	Gaál József	Jusch Zsigmond	Pulszky Ferenc	Verszeghy Ferenc
	Bródy Sándor	Gárdonyi Géza	B. Kemény Zsigmond	Rákosi Jenő	Werner Gyula
	Csiky Gergely	Gyulai Pál	Kuthy Lajos	Rákosi Viktor	Wolf Stefanie
	Degré Alajos	Hercegh Ferenc	Mikszath Kálmán	Toldy István	

AZ IROK NEVSORA.

Minden kötet egy-egy kiváló magyar festőművész illusztrációival.

Mindössze ezer illusztráció külön diszes műmellékletek formájában.

Tiszta, szép metszesű, könnyen olvasható betűk. Finom, famentes papíros.

Diszkrét izlésű, diszes bekötési tábla.

MEGRENDELŐ-JEGY.

A cégtől
ezennel megrendelem a
„MAGYAR REGÉNYIRÓK”
című gyűjteményes vállalat hatvan kötetét, vászonkötésben 300 kor.-ért:
a) régy koronás havi részletfizetés mellett,
b) félévenként fizetendő 25 kor. utóvét mellett.
A nem kívánt módozat törölendő.

Tudomásul veszem, hogy a fenti műből 1904. szeptember hótól kezdve félévenként egy-egy 5 kötetből álló sorozat jelenik meg. A részletek az első szállítástól kezdve minden hó 1-én a fenti cégnél fizetendő be mindaddig, míg a mű teljes vételére kiegyenlítő nincs. A részletek be nem tartása esetén a részletfizetési kedvezmény megszűnik és a teljes vételár esedékessé válik. Az első részlet utánveendő.

Szövegi megállapodások érvénytelenek.

Lakhely és kelet:

Név és állás:

A Magyar Regényírók

minden művelt magyar uri család örökbecsű könyvtára. A hatvan kötet félévenként öt kötetes sorozatokban jelenik meg. Az első öt kötet most hagyta el a sajtót.

A 60 kötet ára előkelő kötésben **300 kor.** Törleszthető havi **4 koronás** részletekben is. Megrendelhető a mellékelt rendelő-jegy felhasználásával bármely könyvkereskedés útján — Részletes prospektust kívánatra készítségül küld a kiadó intézet.

Franklin-Társulat

magyar irodalmi intézet és könyvnyomda